No. 1257 Zaterdag 1 Februari 1908. 25ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,15.
Prijs der Advertentiën van 1— 7 regels f 0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 31 Januari.

FEESTREDE.

De Hoogeerw. Pater fr. ANT. TER MAAT, Vicaris Provinciaal der EE. PP. Dominicanen, hield op de eerste feestvergadering van den onlangs hier opgerichten St. Thomaskring de volgende rede:

Den 7den Maart van het jaar O. H. 1274 verliet de reine ziel van den Engelachtigen Leeraar, den H. Thomas van Aquino, dit tranendal.

Zijn vroege dood — St. Thomas was nauwelijks 50 jaar — trof de geheele wereld. Albertus de Groote, reeds een tachtigjarige grijsaard, vernam, zegt men, door hooger ingeving, dit pijnlijk verlies en stortte tranen van droefheid en rouw over zijn veelgeliefden zoon in Christus.

De Parijsche Universiteit was met smart vervuld; het huis van Aquino verloor zijn hoogsten glans; de Dominikaner-orde haar heiligst voorbeeld. Christus' Stedehouder en de Vaderen der Lyoneesche Kerkvergadering, waarop St. Thomas tegenwoordig geweest zou zijn, waren in hun oogappel getroffen; geheel Europa gevoelde dien felen slag. „Geen wonder", roept een oud geschiedschrijver uit, „het licht der wetenschap was verduisterd, de bloem der onschuld afgevallen, de tolk der wijsheid verstomd, het toonbeeld van heiligheid verdwenen."

Het nageslacht heeft den Engelachtigen Leeraar niet vergeten. Den 18den Juli 1323 nam Paus Joannes XXII te Avignon Thomas van Aquino plechtig op onder het getal der Heiligen. Pius V bevestigde voor den Heilige den titel van Doctor Angelicus. Leo XIII verhief hem tot Beschermheilige aller katholieke scholen.

De H. Thomas was gestorven op zijn reis naar de Kerkvergadering van Lyon in het Cisterciënser-klooster te Fossa Nova. Daar werd hij begraven.

Maar het pijnigde zijn Ordebroeders, de Dominikanen, als een doorn in het oog, dat Thomas' dierbaar gebeente bij de Cisterciënsers te Fossa-Nova rustte en niet in een huis zijner eigen orde. „Hij is „caro nostra et frater noster", ons eigen vleesch en onze broeder", zeide Elias Raymond, toen deze bij Paus Urbanus V zijn aanspraken op de laatste overblijfselen van den Heilige wilde doen gelden. De opperpriester, zelf Benedictijn, gevoelde die reden. Hij bepaalde in een bul van 16 Juli 1368, dat het Lichaam van den Engelachtigen Leeraar zou rusten in de Dominikaner-kerk te Toulouse. Met groote behoedzaamheid en liefde brachten de Dominikanen hun gezegenden schat uit Italië naar Frankrijk. Den 21sten December kwam men te Prouille, waar de relieken, terwijl men de feestelijkheden der blijde Inkomste te Toulouse behoorlijk wenschte te regelen, tot 26 Jan. 1369 bij de Dominikanessen verbleven.

Toen trok men naar de jubelende stad. Den 28sten Januari was het daar een weergalooze vreugde. Bisschoppen en Prinsen, Edellieden, Priesters, kloosterlingen van allerlei orden, honderdvijftig duizend mannen vrouwen, kinderen juichten den trouwen Dienaar Gods toe, terwijl zijn stoffelijke overblijfselen werden heengedragen naar de kloosterkerk. Het geloof aan de gemeenschap der Heiligen bracht allen in geestdrift, deed aller harten blijder kloppen op het goddienstig feest. Oude schrijvers verhalen van wonderen, die Thomas steeds begaan met geestelijk en lichamelijk lijden zijner medemenschen, op den tocht van Prouille naar Toulouse in den Hemel had afgesmeekt. (P. de Groot. Leven v. d. H. Thomas 2e. uitg).

Jaarlijks herdenkt de Orde der Dominikanen den glorieuzen zegetocht van St. Thomas' heilig gebeente op den 28sten Januari met een plechtig kerkelijk officie. En geen wonder.

De H. Thomas is niet alleen „caro nostra et frater noster" ons eigen vleesch en onze Broeder, maar ook „corona nostra" onze kroon. Gelijk van het goud en de edelgesteenten van een kroon, zoo stralen van St. Thomas de glanzen van geloof en reinheid over de orde, die Hem als Haar Grootsten Zoon mag vereeren.

Juist deze feestdag der overbrenging van St. Thomas' heilig gebeente is het feest van zijn vast geloof en zijn vlekkelooze reinheid.

De Maagdelijkheid uitstralend van zijn stoffelijk overschot, dat in plechtigen triomf Toulouse's kloosterkerk werd binnengedragen, was in den H. Thomas het beginsel van zijn diepe geloofskennis, van zijn onverdeelde toewijding aan de kerk en de verdediging van haar kostbaren geloofsschat.

„Gij zijt wijs als een Engel des Heeren", zoo zegt Prof. de Groot in zijn leven van St. Thomas.

Diep was in St. Thomas' ziel de heilige overtuiging des geloofs: deze maakte hem tot een onoverwinnelijken strijder voor de waarheid van het H. Geloof der Kerk.

Vlekkeloos was de reinheid zijner onschuldige ziel, deze voerde hem op tot de hoogste kennis der wijsheid Gods. Zie daar de deugden: Vast geloof, onbevlekte zuiverheid, welke wij op dezen feestdag in den Engelachtig Leeraar huldigen. Daarom ook werd deze dag uitgekozen om het jaarlijksch Patroonfeest te vieren van den pas gestichten St. Thomaskring.

Wat toch beoogt deze Vereeniging van katholieke jongelingen?

Het vaste geloof, de onbevlekte zuiverheid van den H. Thomas in hunne harten over te planten en aan te kweeken. Voorgelicht door St. Thomas' diepe geloofskennis, waardoor hij in zijn werken met onnavolgbare helderheid en overtuigingskracht het geloof tegen alle aanvallen verdedigde, aangemoedigd door het voorbeeld van St. Thomas' zuiverheid, die hij zelfs in een allergevaarlijksten strijd vlekkeloos wist te bewaren, zullen deze leden van den St. Thomaskring de belijdenis van hun geloof hoog houden te midden van zooveel aanvallen op dien kostbaren schat, — zelfs de blanke lelie der onschuld bewaren in zoo menig dreigend gevaar, waarin zoovelen reeds én de hooge zedelijke kracht van hun wil én de vaste overtuiging des geloofs hebben verloren.

Op hun vaandel prijken én de stralende zon, die haar glansen werpt op een geopend boek, én de blanke leliën; gene als het goddelijk waarheidslicht over St. Thomas' werken uitgegoten en ons daaruit tegenstralend,—deze als het beeld der hooge deugden, der reinheid vooral, welke uit St. Thomas' innig geloof opbloeiden en wederkeerig de volle levenskracht vormden van zijn diepe kennis der geloofswaarheden en van zijn onwrikbare trouw aan de verdediging des geloofs.

Het is ons een groote vreugde bij de eerste viering van dit Patroonfeest voor deze hooggeachte vergadering den lof van onzen grooten Leeraar te mogen verkondigen.

Opdat deze zooveel mogelijk de glorie van St. Thomas nabijkome, zullen wij zoo weinig mogelijk van ons zelf geven, en vooral twee vurige vereerders en ijverige navolgers van den H. Thomas laten spreken: Paus Leo XIII, h. g., die in zijn encycliek *Aeterni Patris* den H. Thomas tot patroon van alle katholieke scholen uitriep; en den ZEW. Prof. de Groot, die ons in zijn *Leven van den H. Thomas van Aquino* een meesterlijk beeld van den Engelachtigen Leeraar heeft geschonken.

St. Thomas' lof verkondigen is echter niet het eenige doel dezer rede.

Wij hopen ook, dat het ons gegeven zij, Uwe belangstelling op te wekken in deze vereeniging voor jongeheeren, die zich onder St. Thomas' bescherming hebben gesteld om én hun geloof én hun deugd ongeschonden te bewaren.

Uw aller belangstelling, en vooral die van de Ouders der leden, zal voorzeker een machtig middel zijn, om onder Gods zegen kracht tot ontwikkeling te geven aan deze Vereeniging, voor zulk een edel en bij uitstek katholiek doel gesticht.

Mogen door Uw steun uit deze Vereeniging mannen voorkomen, die én door hun vaste geloofsovertuiging én door hun voorbeeldig zedelijk leven in onze maatschappij de steunpilaren der Kerk zijn.

Dit verkrijge ons de H. Thomas door zijn machtige voorbede!

In het eerste gedeelte onzer Voordracht wenschten wij U den H. Thomas voor te stellen als Verdediger des Geloofs.

De H. Thomas van Aquino wordt met recht genoemd: de Princeps Theologorum: de Vorst, de Koning der Godgeleerden.

Wat is godgeleerdheid? Zij is de wetenschap, die de geopenbaarde waarheden tot een geregeld systeem samenbrengt, deze, voor zoover mogelijk, verklaart; de wetten door God gegeven uitlegt en op het menschelijk leven toepast.

Op een onderdeel dezer wetenschap moeten wij vooral onze aandacht vestigen, nl. op de wetenschappelijke verdediging van het feit der Openbaring, van het gezag der door Christus gestichte Kerk, en van de geloofswaarheden in het bijzonder, voor zoover mogelijk, tegen alle aanvallen van dwaling en ongeloof.

De godgeleerdheid is dus niet de goddelijke Openbaring zelve; maar de menschelijke verdediging en verklaring dezer Openbaring, geleid en geregeld door het leergezag der onfeilbare Kerk van Christus.

In deze verdediging en verklaring des geloofs versmaadt de Kerk geenszins de menschelijke wetenschap: met name de Wijsbegeerte.

Paus Leo XIII zegt hiervan in zijn Encycliek „Aeterni Patris."

„Wij moeten geenszins versmaden of geringschatten de natuurlijke hulpmiddelen, die door een weldaad van de goddelijke wijsheid binnen 's menschen bereik liggen; en onder deze hulpmiddelen staat het vast, dat een juist gebruik der wijsbegeerte het voornaamste is. Want God heeft niet te vergeefs het licht der rede in den menschelijken geest ontstoken; en het daaraan toegevoegde licht des geloofs, wel verre van het verstand uit te dooven of te verzwakken, volmaakt dit veeleer en stelt het door vermeerdering van krachten tot groote dingen in staat. Derhalve, zoo besluit de Paus, vordert het plan der goddelijk Voorzienigheid zelve, dat men bij het terugroepen der Volken tot het geloof en de zaligheid ook steun zoeke bij de menschelijke wetenschap; en de gedenkstukken der oudheid getuigen, hoe deze loffelijke en verstandige wijze van handelen bij de voortreffelijkste Kerkvaders in zwang was. Zij toch waren gewoon aan de rede geen geringe en onbeduidende rol toe te kennen, die de groote Augustinus in weinig woorden volkomen aangeeft, wanneer hij aan deze wetenschap (de wijsbegeerte) een vermogen toekent...waardoor het heilrijk geloof verwekt, aangekweekt, verdedigd en versterkt wordt." (S. Aug. De Trinit. lib. XIV. c I).

Wat dus is volgens de verdere uiteenzetting van Paus Leo, de taak der wijsbegeerte als dienaresse der geloofs?

Vooreerst vermag de wijsbegeerte den weg tot het ware geloof eenigermate te banen en te effenen en de gemoederen harer volgelingen geleidelijk tot het aannemen der Openbaring voor te bereiden. Daarom wordt de wijsbegeerte wel genoemd: een vóórschool tot het Christelijk geloof, eene opleiding tot het Evangelie. Deze taak vervult zij door het bestaan van den Schepper te be-

Feuilleton.

Mr. Heemskerk.

Onder het opschrift „Premier?" schrijft „Politicus" in de „Haarlemsche Courant" over „oudere en jongere Groenianen":

......Tusschen de heeren Talma en Th. Heemskerk bestaat — vind ik — eenige overeenkomst. Beiden hebben, zeker voor calvinistischgevoelende menschen, iets zwierigs, studentikoos joligs, vlug lenigs, dat der oudere garde van de „Groenianen" algeheel vreemd was. Wanneer men zich voor den geest haalt figuren als wijlen Donner en den ouden baron van Wassenaer van Catwijck — wie herinnert zich niet, van laatstgenoemde, zijn onsterfelijk geworden: „Et tu, Brute!", op z'n Fransch uitgesproken, tot een minister gericht, zoodat Z. Exc. voor „brute" werd uitgemaakt — dan springt dat contrast tusschen oudere en jongere generatie wel zeer scherp in 't oog......

De brave ds. Donner, met z'n holle grafstem, z'n kaalgeschoren marmerbleek en smal gelaat: z'n zwarte stropdas en stemmig zwartlakensch pak — snit van '40...... En de goedige baron Van Wassenaer, fluisterend sprekend, met de droevige stemmigheid van een, voor wien het gewoel en gewirwar der aardsche dingen slechts nietigheid beduidt......

Zulke mannen uit het Groeniaansche Kamp en dan Heemskerk Jr., Talma!...... Laatstgemelde met den karakteristieken tooneelkop, geborstelde haren, luimigschalksch saamgenepen mondje, onder grooten piekneus, met z'n jolig-schitterende oogen, z'n geaffecteerd maniertje van rad praten......

Z'n jongelingsachtige bewegingen, vlughuppelend, schrijlings springend op tafel of bankje......

En dan z'n collega en geestver. want Th. Heemskerk, die generaal Van Rappard deed tuimelen...... De man, op wien nu, meer dan ooit vroeger, het „oog des lands" gevestigd is, de politicus, die gedoodverfd wordt als aanstaand premier, kabinetsformateur; leider der anti-revolutionairen, bereids door de Koningin geraadpleegd.

Hij, Heemskerk, is anders in z'n doen dan ds. Talma, zeker, maar van de Calvinistische stugge, stroeve, stemmige stijvigheid is niets in z'n uiterlijk-doen te bespeuren. Hij heeft het zwierig-mondaine van een modern Amsterdamsch zakenman die aan uiterlijkheden van goeden smaak hecht, zonder te vervallen in het dandylijke van een Hagenaar van zulk slag......Dus heel wat anders dan bijvoorbeeld den heer Van Karnebeek, nog op z'n ouden dag, eigen bleef. Mr. Th. Heemskerk is voortgesproten uit een deftig gezin van den ouden stempel, waar men het kerkstemmige niet volgde, en waar evenmin de geur en fleur van een Haagsche aristocratisch huis uit de „haute volée" werden waargenomen........... De oude Heemskerk Azn. was veeleer de type van den Amsterdamschen patriciër, en 't in de atmospheer van zulk een milieu opgegroeid zijn heeft, bij mr. Heemskerk Jzn. z'n merk achtergelaten.

Tot op zijn rijpen, hooger dan middelbaren leeftijd, heeft hij behouden iets jeugdigs van uiterlijk en van doen, dat verrassend mag heeten. De kuif der glanzende blonde haren is nog ongerept en het kneveltje is van geen enkel „zilveren draadje" doorweven. In de helderblauwe oogen van dezen bekwamen, zeer werkkrachtigen man kan de fanatieke aanleg, het temperament van geestesdrijver, een koortsigen glans brengen. Overigens heeft mr. Th. Heemskerk zich bijna altijd in ijzeren bedwang. De veiligheidsklep van zijn toch vurig temperament is zeker bijtend sarcasme, waarin de spreker, die 't tegen z'n vijanden gebruikt, zich verkneutert.........

Op zoo'n oogenblik gaat hij langzamer dan gewoonlijk praten......De ietwat-pedanteske toon van z'n spreken, met een aandikken van woorden en klanken, waaruit stellig „zelfbewustzijn" blijkt, wordt heviger...... Een flauw grimlachje speelt om de lippen van den redenaar...... Het forsche, krachtige, welgebouwde lichaam mist dan de placide rust om op een plek te blijven staan......

Met de eene hand in den broekzak, de andere papieren verschuivend in nerveuzig bewegen, komt de heer Heemskerk z'n bankje of de redenaars-tribune halverwege uit......In de gemaakte, geforceerde rustigheid voelt men het stormen van een gepassioneerd gemoed......

De forsche kracht van een Kuyper heeft hij niet. En ook niet diens zeer bijzondere redenaarsgave. De heer Heemskerk is meer intellectueel dan artistiek aangelegd......Man van schoonen, bekorenden oratorischen vorm kan hij niet heeten. Maar fijn-tacticus, aartshandig speler op 't politieke schaakbord is hij ongetwijfeld. Wanneer hij geprikkeld wordt, dan zoekt hij in soms vlijmscherpe scherts uitweg om zich te „koelen"......

Overigens past hij er voor om zich te veel bloot te geven. Ook in de hitte van het debat blijft hij binnen zekere limiet, hem aangewezen door den weerzin om zich met anderen dan „ebenbürtigen" te meten.

In dezen Calvinist zijn het conservatisme van zijn vader en de tot fanatisme stijgende kerksche overtuiging van hem zelf saamgesmolten tot iets heel aparts. Voor het systeem van kunstig schipperen, geven en nemen, in 't midden van de politieke wipplank staan... Voor deze methode, welke mr. Heemskerk Azn., geschraagd door zucht tot bestieren ook, zoo magistraal uitmuntte, is mr. Th. absoluut ongeschikt. De fijn-diplomatische tact, welke zijn vader op zoo menig lastig oogenblik aan den dag legde, vindt men bij Junior volkomen terug. Dat de lust, de begeerte om zich nuttig te maken hem niet ontbreken, — de Amsterdamsche wethouder, die kracht en tijd wist te vinden om tevens lid der Tweede Kamer te zijn en nog een reeks van andere, waaronder lang geen sinecure-zijnde officiën waar te nemen, heeft 't voldoende aangetoond!... Maar wél krijgt men den indruk, dat de vader, meer dan de zoon nog, door zucht tot bestieren vooral werd gedreven, terwijl bij den zoon de liefde voor zijne religieuse denkbeelden, en 't zooveel doenlijk daarvan in de praktijk overbrengen, overwegende rol speelt...

Een man als mr. Th. Heemskerk, tot premier gekozen, kan men zich niet anders denken in samenwerking met het Parlement, dan wanneer 't laatstgenoemde een rechterzijde heeft, die tevens „working-majority" kan worden genoemd. 't Sparen van geit en kool ligt nu eenmaal niet in 's mans natuur en geaardheid. Op een Kabinet, door iemand als mr. Heemskerk gevormd, is, met krachtige en zelfs vurige hand, het stempel gezet, waarvan men de beteekenis kent. Boven een Kuyper heeft hij dit o.s. voor, dat hij als jurist en als „nourri dans le sérail" van besturen en legislatieve kracht, minder afhankelijk zou zijn van allerlei officieuse adviseurs dan de formateur van 1901... En trouwens, mocht 't aldus loopen, dat mr. Th. Heemskerk komt te zitten op de plaats in het „Torentje", zoovele jaren door wijlen zijn vader bezet, dan hebben de hoogere en lagere ambtenaren van Binnenlandsche Zaken zich voor te bereiden op de nadering van een chef, die — gewoon aan uit eigen oogen zien en met sterk besef van eigen bekwaamheid — nog minder op de figuur van den „makkelijken minister" zal gelijken als met Senior 't geval was!...

wijzen. Want uit de voortreffelijke schoonheid en grootheid van het schepsel kan de Schepper met het verstand gezien worden. Verder geeft de wijsbegeerte ons een zuiver denkbeeld van God, voor zoover dit den mensch mogelijk is, door uit het begrip van Gods alles overtreffende volmaaktheid de bijzondere eigenschappen Gods af te leiden en in logisch verband te verklaren. Vooral toont de wijsbegeerte ons aan, dat God in zijn oneindige Waarachtigheid alle waarheid kent en niet bedriegen kan in het openbaren dier waarheid, reden, waarom de mensch aan Gods Woord volkomen geloofwaardigheid en gezag moet toekennen.

Evenzoo leert de rede, dat de Evangelische leer van haren oorsprong af door wonderteekenen, als zekere blijken van hare waarheid uitblonk; dat dus allen, die aan het Evangelie gelooven, niet roekeloos doen, als volgden zij vernuftig uitgedachte fabelen, maar dat zij met een geheel redelijke gehoorzaamheid hun verstand en oordeel aan het goddelijk gezag onderwerpen.

Ook is het van niet minder belang, dat de rede helder aantoont, hoe de door Christus gestichte Kerk om hare wonderbare verspreiding, voortreffelijke heiligheid en alom onuitputtelijke vruchtbaarheid, om hare katholieke eenheid, en onbezweken duurzaamheid, een groote en blijvende beweegreden tot gelooven, en een onwrikbare getuigenis harer goddelijke zending is.

Zijn op deze wijze de hechte grondslagen des geloofs gelegd, dan wordt er nog een gestadig en veelvuldig gebruik der wijsbegeerte gevorderd, opdat de heilige Godgeleerdheid den aard, den trant en het karakter eener ware wetenschap aanneme en verkrijge. In de edelste der wetenschappen toch is het hoogst noodzakelijk dat vele en verscheidene gedeelten der hemelsche leeringen als tot één lichaam verzameld worden, zoodat zij, alle op hun plaats behoorlijk gerangschikt en uit hunne eigene beginselen ontwikkeld, in passend verband onderling samenhangen; eindelijk dat alle en elk in het bijzonder door hunne eigenaardige en onomstootelijke bewijzen gestaafd worden.

Ook helpt de wijsbegeerte om een meer nauwkeurige en rijkere kennis der geloofszaken en, voor zoover mogelijk, eenigszins klaarder begrip der geloofsgeheimen zelf te verkrijgen. Deze kennis is volgens de Vatikaansche Kerkvergadering allerheilzaamst.

Ziethier, zooveel mogelijk, woordelijk uit de Encycliek van Paus Leo XIII de beteekenis der wijsbegeerte in de voorbereiding tot het geloof; in de ordening, de verklaring en vooral de verdediging der geloofswaarheden.

Deze taak geeft aan de menschelijke rede, aan de wijsbegeerte, een hoogere wijding: zij verheft haar tot dienaresse, ja, tot verdedigster des geloofs.

Welnu geen Godgeleerde heeft zoozeer de wijsbegeerte in die waardigheid van dienaresse en verdedigster des geloofs verheven als de groote wijsgeer–theoloog der Middeleeuwen: Thomas van Aquino.

Wel was van het begin der Kerk af, immer het streven der Apologeten en Kerkvaderen de menschelijke rede in hare hoogste uiting, de wijsbegeerte, deze heerlijke roeping van dienaresse en verdedigster des geloofs te laten vervullen. Justinus en Irenaeus, Tertullianus en Lactantius, Athanasius, Chrysostomus en boven hen allen de H. Augustinus hebben daardoor onsterfelijken naam verworven.

Daarop hebben de Leeraars der Middeleeuwen, die men Scholastieken noemt, een ontzaggelijk werk aanvaard: namelijk door den rijken en vruchtbaren oogst, over de omvangrijke werken der Heilige Vaders verspreid, zorgvuldig te verzamelen en wat zij dus samengaarden, als op ééne plaats te bergen ten dienste en ten gerieve der nakomelingschap.

Welnu, onder de Scholastieke Leeraren, zoo vervolgt Paus Leo, staat hoog verheven hun aller Vorst en Meester, Thomas van Aquino, die, zooals Cajetanus opmerkt, juist omdat hij de oude gewijde Leeraren ten hoogste vereerde, hun aller verstand eenigermate heeft overgeërfd. Hunne leeringen, als verspreide ledematen van één lichaam, heeft Thomas tot één geheel verzameld en samengevoegd in een wondervolle orde gebracht en zoo verrijkt, dat hij met volle recht als een bijzondere steun en glorie der katholieke Kerk beschouwd wordt.

Deze laatste woorden van den Paus zullen voor ons meer de volle kracht der overtuiging bezitten, indien wij gedenken, dat er tot de tijden van St. Thomas toe, nog geen geschriften of boeken bestonden, waarin de geheele godgeleerdheid in voorbereiding, uiteenzetting, verklaring en verdediging der geloofswaarheden bij één gevoegd was.

Wel waren in de onsterfelijke geschriften der Kerkvaders bepaalde gedeelten der godgeleerdheid op zeer scherpzinnige wijze behandeld; maar, zooals Paus Leo zegt, deze leeringen waren als verspreide ledematen van een lichaam. Welnu St. Thomas verzamelde deze tot een geheel; hij rangschikte ze in een wondervolle orde en verrijkte ze met de scherpzinnige vindingen van zijn eigen vernuft.

Dezen reuzenarbeid bracht St. Thomas tot stand in twee beroemde werken: *Summa Contra Gentiles* of het Handboek tegen de ongeloovigen—en de *Summa Theologica* of het Handboek der Godgeleerdheid.

Gedurende alle eeuwen zullen deze werken de bronnen der godgeleerdheid blijven, en als een arsenaal tevens, waar de wapenen ter geloofsverdediging in overvloed liggen opgestapeld.

Of is het geen bewijs voor den altijd rijken overvloed van St. Thomas' *Summa Theologica*, dat dit boek bij de Trentsche Kerkvergadering naast de H. Schrift door de Vaderen geraadpleegd werd? Zij wilden putten uit de volheid der leer in de *Summa Theologica* neergelegd, om de zuiverheid der katholieke leer te verdedigen tegen dwalingen, die eeuwen na St. Thomas het hoofd opstaken.

Van niet minder verdiensten is de *Summa Contra Gentiles*, of het Handboek tegen de ongeloovigen. Wel bestrijdt St. Thomas hierin de groote vijanden des Christendoms uit zijne dagen de Israëlieten en de Mahomedanen — maar het bevat evenzeer overvloedige wapenen om onze hedendaagsche ongeloovigen te bestrijden, en hunne aanvallen tegen Christus en Zijn H. Kerk af te weeren.

Hoe toch openbaart zich de hedendaagsche strijd tegen het geloof—een strijd, die meer en meer in omvang toeneemt, en helaas talrijke slachtoffers maakt?

De menschelijke hoogmoed wil niet meer buigen voor het gezag der Goddelijke Openbaring. Wat men niet ziet, wat men zelf niet begrijpt, wil men in alles aannemen, behalve in het godsdienstige. Waarlijk de de kreet: non serviam, ik wil U niet dienen! stijgt als krijgsgeschreeuw ten Hemel op!

Welnu de H. Thomas bewijst in zijn *Summa contra Gentiles*, dat het zelfs *tegen de rede* is om datgene, wat men niet begrijpt, onwaar te noemen, *omdat men het niet begrijpt*

De hedendaagsche ongeloovige wetenschap schat de krachten der menschelijke rede zóó overvloedig, dat zij niet dan minachtend nederziet op hen die nog aan een Goddelijke Openbaring vasthouden, wijl dit den mensch onwaardig is. De H. Thomas bewijst, dat het *tegen de rede* is, het nut eener Goddelijke Openbaring te loochenen.

En is het den mensch onwaardig aan een Openbaring te gelooven? vraagt de H. Thomas in zijn werk. En hij antwoordt: Ja en neen.

Ja, het is den mensch *onwaardig* te gelooven, als men *op fabelen bouwt. Neen*, het is den mensch *niet onwaardig* te gelooven, wanneer *het feit der Openbaring als een werk Gods uit behoorlijke redenen blijkt.*

Nemen wij dus Christus' geopenbaarde waarheid om de welbewezen, goddelijke teekenen Zijner Openbaring eerbiedig aan, dan is dit overeenkomstig de wijze wetten der rede zelve.

De Arabische wijsgeeren verschilden bovendien vaak in belangrijke punten van de katholieke leer omtrent God en den mensch. Een euvel, waaraan onze tijden wellicht in veel hooger mate lijden.

Tegenover deze dwalingen stelt de H. Thomas weder met de grootste helderheid de leer der zuivere Wijsbegeerte, voorgelicht door het Katholiek Geloof.

Ook bestreden deze wijsgeeren de Christelijke dogmen. Hunne bedenkingen worden afgewezen in het Vierde Boek dezer *Summa contra Gentiles*, dat over de H. Drievuldigheid, de Menschwording des Woords, de Zeven H.H. Sacramenten en de Christelijke leer van 's menschen eindbestemming handelt. Al namen de tegenstanders Gods geopenbaard Woord niet aan, men kon hunne vooroordeelen pogen te genezen alleen reeds door een klare uiteenzetting der katholieke leer.

Een niet minder noodig, ja noodzakelijk werk voor deze tijden. Hoe menigmaal toch blijkt het, dat op de bestrijders van het Katholiek Geloof van toepassing is: „Zij lasteren hetgeen zij niet kennen."

Zoo bezit dit meesterwerk van St. Thomas ook voor deze dagen overvloedige kracht ter verdediging des geloofs, ter bestrijding van dwaling en ongeloof.

Ook voor onze dagen is de ontboezeming van Franciscus de Silvestris, die een beroemde verklaring van deze *Summa contra Gentiles* schreef, volkomen waar:

„Dit geschrift is geleerd, allerdiepzinnigst bewerkt, en zóó goddelijk, dat wie het met ernst bestudeert, stadig mag vertrouwen, tot weerlegging aller dwaling bekwaam te zijn."

Terwijl het Heiligdom des Geloofs geweld leed van den inval eener dwalende wetenschap, was het St. Thomas, die door zijn geschriften het Huis des Heeren stutte en in zijne dagen den Tempel versterkte.

God lof! St. Thomas leeft nog! Hij leeft nog in zijn onsterfelijke werken! Hij leeft nog ook in hen, die geleid door St. Thomas' zuivere leer het geloof willen versterken in de harten hunner mede-christenen.

En ziethier in dezen St. Thomaskring een uiting van dat vurig verlangen van den Priester Gods.

Aan U, mijn jeugdige vrienden, en ook aan U, Hooggeachte ouders der leden van den St. Thomaskring, aan U allen moet het bekend zijn, hoe velen, door allerlei drogredenen in lectuur en gesprekken, dien kostbaren schat des geloofs verloren hebben, of ten minste groot gevaar loopen dien te verliezen.

Welnu, gij leden dezer Vereeniging, stelt U met het volste vertrouwen onder St. Thomas' bescherming. Volgt met aandacht en met voorbeeldigen ijver de onderrichtingen, welke U gegeven worden. Stelt met vertrouwen alle moeilijkheden voor, die U door ongeloovige vrienden worden voorgeworpen. Neemt de verdediging van Uw heilig geloof, door St. Thomas gegeven, in U op, als het merg Uwer beenderen.

Ziet, op den schoot Uwer Moeder hebt gij die heilige waarheden des geloofs reeds geleerd. Toen geloofdet gij met Uw hart. De dagen zullen komen, dat gij als man optreedt in de maatschappij, dan moet gij gelooven ook met Uw volle rede, d. w. z. met de volle overtuiging van Uw verstand, dat gij als redelijk mensch handelt door nederig de waarheden aan te nemen, die de H. Roomsche Kerk U als door God geopenbaard voorstelt

Welnu, die volle, innige overtuiging zal de degelijke, klare, zuivere en onvervalschte leer van den H Thomas U geven: deze leer zal U in de onderrichtingen worden voorgesteld; aan zijn hand zult gij U meer en meer bekwamen in de kennis en de ridderlijke verdediging van het H. Geloof.

Moge dan Uw H. Patroon, de Vorst der Godgeleerden, omdat hij meer dan één het H Geloof verklaard en verdedigd heeft, ook in Uw hart de kostbare gave des Geloofs bewaren.

En gij, Hooggeachte Ouders dezer jongelingen, gij zijt als de tusschenpersonen geweest, door wie God aan Uwe kinderen de gave des Geloofs geschonken heeft. Gij zijt de eerste Apostelen Uwer kinderen.

Verheugt U, dat er een gelegenheid wordt aangeboden, waarin Uwe kinderen, onder de bescherming van zoo groot een Heilige, de kracht en het licht zullen vinden, om vast te staan in hun Geloof te midden van zoovele gevaren, die hen omringen.

De H. Thomas heeft echter niet alleen uitgemunt in de verdediging des geloofs, maar ook in vlekkelooze zuiverheid des harten.

Over deze deugd van den H. Thomas in betrekking tot dezen St. Thomaskring willen wij nog enkele woorden spreken in het tweede deel onzer rede.

Zondagsrust.

Nu door het Koloniaal Bestuur een Commissie benoemd werd om na te gaan, of ook binnen onze Kolonie de Zondagsrust meer tot haar recht kan komen, achten wij het niet ondienstig het Curaçaosche Publiek eens te herinneren aan de gronden waarop Zondagsrust berust. Wij doen dit aan de hand van den Hoogleeraar Prof. J. Aegenent, die verleden jaar voor een gemengd auditorium de volgende rede hield:

„Onze tijd is een tijd van inconsequentie. Daar heerscht inconseqentie op verschillend gebied. In deze vergadering zou een breedvoerige uiteenzetting daarvan niet op haar plaats zijn. Maar het is wel nuttig, hier te wijzen op de inconsequentie, die onze eeuw begaat in één bepaald punt, n.l. in haar onvoldoende zorg voor Zondagsrust.

Onze eeuw, en ook reeds de vorige, noemt zich zoo gaarne de eeuw van verlichting. Zij schrijft in haar vaan de leuze van beschaving. Zij wil brengen een breede ontwikkeling in alle lagen der maatschappij, ook in de rijen der arbeiders. Volksontwikkeling, dat is de kreet, die in verschillende toonaarden wordt aangeheven!

En die eisch is billijk. De hooge, intensieve geestescultuur van onze dagen moet ook extensief zoo groot mogelijk worden. Allen hebben recht, hun aandeel te ontvangen in de goederen des geestes, waaraan onze eeuw zoo rijk is. Want het recht van privaateigendom, dat wij verdedigen als noodzakelijk voor het ordelijk bestaan en den bloei der maatschappij, betreft niet de rijkdommen van den menschelijken geest.

Men zou meenen, dat onze tijd, die reeds lang dien eisch van volksbeschaving stelde, dan ook tevens voor de middelen zou hebben gezorgd, die tot de verwerkelijking ervan konden bijdragen. Doch neen! En ziehier de inconsequentie, waarop ik u thans wilde wijzen... Terwijl men van den eenen kant roept om ontwikkeling, heeft men tot nog toe te weinig zorg gedragen voor een wekelijkschen rustdag, waarop allen de gelegenheid konden vinden om hun hoogere neigingen van geest en gemoed te ontwikkelen.

Hun hoogere neigingen van geest en gemoed. Over de draagwijdte hiervan bestaat verschil van inzicht. Ik voor mij versta hieronder niet alleen den drang van den mensch naar kennis en wetenschap, niet alleen zijn behoefte aan schoonheid en kunst, maar ook den innerlijken drang om van tijd tot tijd te treden in een innig verkeer met God, dien hij erkent als zijn schepper en als zijn laatste einddoel. Maar ook al deelt men dit standpunt niet, ook al meent men, dat de hoogere neigingen van den mensch voldoende bevrediging vinden in menschelijke wetenschap en aardsche schoonheid, dan toch zal men moeten toegeven, dat het een inconsequentie is, om de volledige ontplooiing en ontvouwing dier neigingen te eischen, en niet tevens het middel daartoe, een wekelijkschen rustdag, beschikbaar te stellen.

Het is de moeite waard, hier de welsprekende woorden aan te halen, die eens werden gebezigd door de Montalembert in een rapport aan de Nationale Vergadering over een ontwerp, dat de onderhouding van den Zondag moest regelen.

„Weet gij, mijne Heeren, — zoo sprak hij —„weet gij, wie de machtige en onverzoenlijke vijand is van de volksontwikkeling? Het is de arbeid op den Zondag. Het is die arbeid, die het volk tot onwetendheid veroordeelt; het is die arbeid, die aan het volk elke ernstige en vruchtbare beschaving van geest en hart verbiedt. Aan het volk de rust op bepaalde dagen ontnemen, dat is, het volk de middelen ontrooven ter verkrijging van het licht, welks schittering het troost kan bieden: dat heet voor de meeste arbeiders: de beschaving met geweld onderdrukken, doordat men het waarlijk onmisbaar onderricht onmogelijk maakt."

Aan de 19e eeuw zal in de latere geschiedboeken het treurige voorrecht worden toegekend, dat zij de zorg voor de zondagsrust heeft verwaarloosd, dat een gewetenlooze zucht naar winst en vermeerdering van tijdelijke goederen velen er toe heeft gedreven om aan duizenden en nogmaals duizenden van arbeiders hun wekelijkschen rustdag te ontnemen, en dat in de parlementen van het hoog beschaafde Europa veel te weinig de aandacht aan dat euvel werd gewijd. Wat zal de 20e eeuw ons brengen, de eeuw, die wij nog pas enkele jaren geleden zijn ingetreden? Zal zij de inconsequentie, die hare oudere zuster beging, inzien en verbeteren? Dames en Heeren, daar zijn overal teekenen, die op een gunstigen omkeer wijzen. En wat ons vaderland betreft, daaromtrent ben ik vervuld met de allerbeste verwachtingen. Wij bezitten in ons land een nationale vereeniging tot bevordering van Zondagsrust, een vereeniging, waar wij fier op mogen zijn. Reeds vijf en twintig jaren heeft zij met alle krachtsinspanning onder de leiding en voorlichting van eminente mannen hare stem door het land doen weerklinken. Onnoemelijk veel is door haar tot stand gebracht. Straks zal zij opopgaan ten zilveren feest. Zij zal dat doen door het houden van een nationaal congres, het tweede, dat zij sedert haar bestaan organiseert. Zulk een wijze van feestvieren teekent. Dat feestvieren zal voor haar bestaan in een zwaren arbeid. Want het totstand brengen van een congres is een arbeid van meer dan gewone beteekenis. Welnu, waar wij zulk een vereeniging in ons land bezitten, die zelfs haar feesten in arbeid omzet, daar mogen wij de beste verwachtingen koesteren voor de toekomst; daar mogen wij hopen, dat er niet vele jaren meer zullen verloopen, of aan alle Nederlanders zal een wekelijksche rustdag verzekerd zijn.

Het mag verwondering baren, dat de 19e eeuw zich aan zulk een inconsequentie schuldig maakte, daar wij toch mannen als Laplace hooren verklaren, dat de zevende dag bij alle volken in alle tijden gevierd werd; terwijl wij den bekenden geschiedschrijver en bisschop van Caesarea, Eusebius, met teksten, aan Homerus en Hesiodus ontleend, reeds zien bewijzen, dat een wekelijksche rustdag overal gehouden werd. En wanneer wij zien, hoe Mozes, de groote wetgever van het Israëlitische volk, zijn voorschrift omtrent een rustdag formeert, dan blijkt daaruit, dat dit reeds een oud gebod was. „Gedenk, dat gij den Sabathdag heiligt." Dat woord „gedenk" geeft het aan, dat hier een oud gebod opnieuw wordt bekrachtigd.

Terecht mag het ons dus verbazen, dat de 19e eeuw dit door alle eeuwen erkende recht van den mensch verwaarloosde, terwijl zij toch geestesbeschaving in haar program schreef.

Mijns inziens heeft ook Emile Zola dien drang van de menschelijke natuur naar hoogere dingen jammerlijk uit het oog verloren, toen hij in zijn „Travail" verzekerde, dat er in de toekomst aan een rustdag geen behoefte meer zal zijn, maar dat men rust zal zoeken in den arbeid. Zulk een stelling verraadt een treurig gemis van de meest elementaire kennis van het wezen des menschen; zulk een opvatting werpt den mensch naar omlaag van de koninklijke hoogte, waarop hij staat.

Neen, dan klinkt mij heel wat juister de vijfde eindconclussie van de rede, die prof. Thouverez uitsprak op het internationaal Congres te Parijs in 1889. Zij luidt aldus:

„Daar de wekelijksche rustdag den mensch losrukt uit den dienst der stof, en hem een vrij nadenken en een hooger streven mogelijk maakt, laat hij hem niet staan op den lagen trap eener machine, maar heft hem op tot den rang van een mensch, en is daarom de grondslag van intellectueelen en zedelijken vooruitgang voor individu en natie."

Die woorden belichamen de idee, die ik U dezen avond wilde voorhouden. Zij gaan uit van de gedachte, die ten grondslag ligt aan de hedendaagsche psychologie o. a. van een Wilhelm Wundt in Duitschland, van een Alfred Fouillée in Frankrijk, dat n.l. in den mensch lang niet alles kan verklaard worden dan door de wetten der stof, der materie, maar dat er ook verschijnselen van psychischen aard vallen waar te nemen.

Het platte materialisme heeft in ernstig wetenschappelijke kringen afgedaan. Het psychische in den mensch wordt, al is het dan ook in verschillende mate, openlijk erkend. Welnu, dit psychische eischt bevrediging.

Beschouwen wij de Zondagsrust onder dit oogpunt, n.l. als een noodzakelijkheid voor 's menschen psychische behoeften, dan vloeit daaruit voort een driedubbele waarheid.

Vooreerst, dat de Zondagsrust alleen kan geëischt worden voor den mensch. Bij het dier kan van een eigenlijke Zondagsrust geen sprake zijn. Het is waar, van het dier mag geen overmatige arbeid geëischt worden. Het is menschenonteerend, het dier te gebruiken als een levenlooze machine. Ook het dier heeft rust noodig. Maar die van het dier is van een geheel ander karakter dan de Zondagsrust, die wij bepleiten voor den mensch. De rust, die aan het dier moet worden toegestaan, is een rust, die louter en alleen dient tot herstel van de stoffelijke, physieke krachten, die bij den verrichten arbeid gedeeltelijk heeft ingeboet. Maar daartoe is voldoende de rust van den nacht; althans daarvoor is niet noodig, behalve de nachtrust, nog een geheele afzonderlijke dag. Het dier heeft geen hoogere aspiratiën, heeft geen dorst of verlangen naar wetenschap en ontwikkeling, heeft geen behoefte aan schoonheid en kunst, het zoekt geen bevrediging van edele neigingen van hart en gemoed, heeft geen behoefte aan een innigen omgang met een hooger wezen. Het dier gaat geheel en al op in de bevrediging van stoffelijke behoeften; het mist de psychische aspiratiën, die den mensch eigen zijn.

En daarom geldt de eisch van Zondagsrust alleen voor den mensch, omdat het alleen de mensch is, die hooger aspiraties bezit dan de stoffelijke, en dus ter bevrediging daarvan een afzonderlijken tijd noodig heeft. Terecht schreef Proudhon in zijn verhandeling De la célébration du Dimanche: „Rien de ce qui a vie ne suspend son travail; l'homme seul un jour s'arrêtera."

Uit deze eerste stelling vloeit onmiddellijk voort een tweede waarheid: n.l. deze, dat de aard van de rust, die het kenmerk moet zijn van den Zondag, een geheel andere is dan die van de nachtrust. De rust van den nacht is een passieve, waarin het vermoeide lichaam willoos ligt uitgestrekt in den slaap, en waarin door het ophouden van allen arbeid en inspanning nieuwe krachten worden gevormd voor den arbeid van den volgenden dag, — de rust van den Zondag is een actieve; zij kenmerkt zich door een geestelijke actie. Neen, wij verstaan onder Zondagsrust niet alleen het stilstaan van fabrieken en werkplaatsen; wij beschouwen haar niet als een vadsig nietsdoen van den morgen tot den avond; wij staan aan de zijde van Leo XIII, die in zijn beroemden zendbrief aan heel de wereld Rerum Novarum de

volgende woorden schreef: „De Zondagsrust beoogt iets anders dan het genot van trage ledigheid". Wij meenen, dat ook de Gasparin het juiste woord koos, toen hij zeide: „Pour que le repos soit complet, il faut qu'il soit actif." De mensch moet dien dag besteden ter ontwikkeling van zijn hoogere vermogens, ter veredeling van zijn geest en zijn hart, ter bevrediging der behoeften van zijn gemoed. Hij zal dien dag doorbrengen met het lezen van ontwikkelende lectuur; hij zal dien dag besteden aan het bevorderen der gezelligheid in den huiselijken kring te midden zijner familie, waaraan hij zich helaas in den loop der week maar al te weinig geven kan; hij zal ook dien dag wijden aan een meer innig verkeer met zijn God. Want velen gevoelen ook daaraan in hun hart een innige behoefte.

Ten derde; wanneer wij een wekelijksche rust als een eisch van de psychische behoefte der menschen bepleiten, dan volgt daaruit ook, dat de dag zelf daarmede is aangewezen. Dan volgt daaruit ook, dat wij eischen rust bepaaldelijk op den Zondag, en niet op een anderen dag in de week. Want dan is niet iedere rustdag voldoende. Ware het alleen om physieke krachten te herstellen, dan zou het onverschillig zijn, welke dag in de week daarvoor geboden werd. Maar, zooals wij zeiden, het is vooral om psychische redenen, dat wij dezen avond de noodzakelijkheid van een wekelijkschen rustdag bespraken. En daarom is de dag dier rust niet onverschillig, maar is noodig een dag, die aan die bevrediging van psychische behoeften tegemoet komt. Welnu, dat is beslist de Zondag en geen andere dag. Waarom? Om twee redenen:

Vooreerst, omdat die dag voor duizenden en nogmaals duizenden de aangewezen dag is, door hooger gezag vastgesteld, om te voldoen aan de neiging huns harten om zich in nauwe verbinding te stellen met hun God. En de psychische behoefte van zoo ontzaglijk velen in onze maatschappij moet gerespecteerd worden. In onzen tijd van gewetensvrijheid moeten ook zij, die dezelfde behoefte niet gevoelen, rekening houden met dien drang des harten van zoovele medeburgers. En daarom alleen reeds is de Zondag de aangewezen rustdag in de week. Maar ten tweede: afgezien nog van dien drang naar godsdienst in zoovelen, is toch de Zondag, en de Zondag alleen, de dag, die geschikt is tot psychische ontwikkeling voor hen die op andere dagen arbeiden. En waarom? Dames en Heeren, daar heerscht een geheimzinnige harmonie tusschen de inwendige stemming van den mensch en zijn uiterlijke omgeving. Plaats hem in een ongunstig milieu, zijn gemoedsstemming wordt zwart; en ook omgekeerd. Welnu, moet de mensch zich psychisch ontwikkelen, dan vindt hij op Zondag alleen daartoe de gelegenheid. Het huishouden toch kent geen onderscheid tusschen de andere dagen in de week; er heerscht dan geen rust, en daarom wordt dan ook niets van hetgeen tot den arbeid behoort ter zijde gelegd; het vertrek, waar allen bijeen komen, is ongeordend en niet gereinigd; tot opwekking versiert geen feestgewaad een der huisgenooten. Welnu, dat alles is toch noodig voor psychische ontwikkeling; dat alles heeft onberekenbaren invloed op den geest der arbeiders. En daarom begrijpen wij zoo ten volle het woord, dat een zeker werkman, wien de Dinsdag tot rustdag was aangeboden, sprak tot Alexandre Lombard, den onvermoeiden ijveraar voor Zondagsrust te Genève: „Wat wil men, dat wij met dien dag zullen doen? Den Zondag hebben wij noodig. De Zondag, dat is de dag, waarop man en vrouw na wederkeerigen arbeid elkaar ontmoeten; dat is de dag, wanneer de kinderen, vrij van school, den huiselijken haard komen vervroolijken en het vereenigde gezin in het algemeen al die voldoening smaken, die 't hart en 't gemoed en de wederkeerige genegenheid van zijn leden eischen."

Zietdaar, Dames en Heeren, eenige gedachten over de Zondagsrust in verband met de psychische behoeften van den mensch. Ik eindig met nog een woord aan te halen uit den beroemden zendbrief Rerum Novarum van Leo XIII, waarin hij het recht van een ieder op de Zondagsrust bepleit, een recht zoo sterk, dat een ander hem daarvan niet mag berooven niet alleen, maar waarvan hij zelf niet eens afstand doen mag, omdat hij anders een daad zou stellen, die tegen zijn eigen natuur indruischt: „Het staat den mensch zelfs niet vrij, afstand te doen van de vrijheid, die hij behoeft, en de rechten die uit zijn natuur voortspruiten, weg te schenken; immers het geldt hier niet een bevoegdheid, van welke hij naar willekeur kan gebruik maken, maar een onafwijsbare plicht."

Nieuwsberichten.

Curaçao.

De St. Thomaskring.

Menigeen zal voor het eerst dezen naam lezen. De St. Thomaskring is eene vereeniging van Katholieke jongeheeren van 14—18 jaar, bestemd om hen te wapenen tegen de aanvallen op hun geloof, te beschermen tegen de gevaren, waaraan de goede zeden, vooral op dien leeftijd, zijn blootgesteld. Zij staat onder de leiding van den Zeereerw. P. R. Wahlen en heeft tot Beschermheer Z. D. H. Mgr. J. J. A. van Baars en tot eere-voorzitter den Hoogeerw. P. A. Ter Maat, Vicaris Provincialis der Paters Dominikanen. Zij houdt hare 14daagsche vergaderingen in een der zalen van het Colegio „Santo Tomás."

Deze kring nu vierde Dinsdag feest ter eere van zijn Patroonheilige, den H. Thomas van Aquino. Reeds in den vroegen morgen woonden de leden de H. Mis bij in de kapel van het Convent aan den Waterkant, terwijl bijna allen de H. Communie ontvingen. Z. D. H. wijdde het prachtige vaandel, dat door bekwame Dameshanden was vervaardigd en edelmoedig aan de jeugdige vereeniging ten geschenke gegeven door eene geefster, die echter, wat ons spijt, onbekend wenscht te blijven.

Des avonds zou er feestvergadering zijn in de groote zaal van het Colegio. Aanwezig waren Monseigneur, de geheele Geestelijkheid der stad, de ouders en familie der leden en talrijke genoodigden.

Het beeld van St Thomas prijkte op een berg van groen en bloemen, de standaard stond vóór in de zaal, het spreekgestoelte was gereed, de piano stond open, en de violen lagen gestemd.

Met pianomuziek van den jongenheer J. E. Croes werd de vergadering te acht uur geopend. Daarna betrad de Zeereerw. Pater Wahlen het spreekgestoelte en riep allen een hartelijk welkom toe. Weer een stukje muziek van den jongenheer M. Daal; waarna de Hoogeerw. Pater A. Ter Maat een feestrede hield, (welke wij in haar geheel zullen mededeelen, Red. Amigoe) die door hare klaarheid, overtuiging en kalme geestdrift op alle aanwezigen diepen indruk maakte. Onder de pauze dezer rede wederom vioolmuziek van den jongenheer Daal, begeleid door den jongenheer Pedro Ecker.

Daarna gaf de Zeereerw. Pater R. Wahlen verslag van den toestand der Vereeniging, van hare leden, hare financiën, hare bibliotheek, van hare werkzaamheden, hare weldoeners, hare behoeften en hoop.

Na een pianostukje van den jongenheer J. de J. Arends hernam de Hoogeerw. P. A. Ter Maat zijne rede. Een daverend handgeklap zonder einde bewees hoezeer de redenaar de gevoelige snaren van het hart zijner hoorders had getroffen. De ZEerw. P. Wahlen dankte met een gevoelvol woord alle aanwezigen en sloot de vergadering.

Ons verslag kan uit den aard der zaak niet lang zijn.

Dit echter meenen wij nog te moeten zeggen, dat deze eerste feestvergadering, hoe kort ook voorbereid, op allen den aangenaamsten indruk heeft gemaakt en dat aan velen tegelijk met de beste wenschen voor de vereeniging, deze ontboezeming ontsnapte: Die perzik smaakt naar meer!

Moge het den volijverigen Directeur en allen die belangstellen in het heil der jeugd, vooral in dat gevaarlijke tijdperk des levens, gegeven zijn, nog talrijke en schoone vruchten van hun arbeid en hunne belangstelling te zien! Dat geve God en de groote H. Thomas van Aquino!

(*La Cruz.*)

Scheepvaart.

Van 16—31 Januari zijn onze haven binnengeloopen:

Stoombooten	16
Goeletten	20
Bijlanders	22
Brik	1
Totaal	59 schepen.

Gedurende Januari was het aantal binnengeloopen schepen:

voor 1908	99
voor 1907	96
voor 1906	95

De Woudkoningin.

Een schitterende uitvoering heeft zelfs de hoogst gespannen verwachting overtroffen. De zaal was Zaterdagavond weer stampvol.

Nadat de H. E. G. Heer Gouverneur, vergezeld van zijn Gade en twee Officieren van de *Ingolf*, om half negen was aangekomen, werd Z. H. E. G. opgewacht door een Commissie van Dames der Vereeniging „Eendracht maakt Macht", die aan Vrouwe de Jong van Beek en Donk een keurige bouquet aanbood en het hooge gezelschap naar de voor hen bestemde plaatsen leidde. De honderden aanwezigen hadden wel een half uur geduld moeten oefenen om op den Heer Gouverneur te wachten, maar werden nu ook ruimschoots schadeloos gesteld door het heerlijk spel.

Ingeleid met een korte rede door den Heer Jac. F. Haayen nam de uitvoering nu onmiddelijk een aanvang. De Heer H. R. A. Michelsen had zich met de regie van het tooneel, de Heer C. Fensohn met de leiding van het orkest welwillend belast. Deze Heeren hebben eer van hun werk. Spel en muziek waren uitstekend. Namen mogen wij niet noemen, omdat alle spelers hun best hebben gedaan. De kleine kleuters, de kaboutertjes deden het mooi, de Woudkoningin was verrukkelijk, de Zigeunertroep en Potsenmaker alleraardigst, de oude dienstmaagd zeer goed, de bedroefde vader, aan wien zijn kind was ontstolen, vol gevoel. Kortom het geheel was uitmuntend.

De Dames „Eendracht maakt Macht" zullen, naar wij hopen, succes hebben. Zooveel mogelijk hebben zij onnoodige onkosten vermeden en haar bede: Koopt wat, het is voor de armen" op haar sjerpen geschreven, zal ook menigeen hebben aangespoord nog wat te offeren voor het liefdadig doel.

Na het heerlijk slottableau bedankte Mejuffrouw Marie Haayen allen die op een of andere wijze hadden medegewerkt.

De uitvoering is zoo algemeen bevallen, dat men reeds van een herhaling spreekt.

Studiebeurs.

In *De Curaçaosche Courant* van Vrijdag 24 Januari ll. deed de Gouvernementssecretaris de volgende

OPROEPING.

Ouders en voogden van jongelieden, die wenschen studiën te maken in het belang der cultures van de kolonie Curaçao en in 't algemeen zij, die deze studiën wenschen te maken en daarbij het genot zouden wenschen te erlangen van een tegemoetkoming van gouvernementswege, waarover van af den 1n. September a. s. de beschikking vrij komt, worden uitgenoodigd hiervan opgave te doen ter Gouvernementssecretarie, waar tevens nadere inlichtingen zullen worden verstrekt."

Deze Oproeping betreft het beschikbaar stellen van een studiebeurs voor *den landbouw*.

Hoezeer deze maatregel van het Bestuur ook toe te juichen valt, het zal zeer zeker niet minder in het belang der Kolonie wezen, wanneer ook een studiebeurs tot bevordering en meerdere ontwikkeling van *de Nijverheid* beschikbaar wordt gesteld.

Zulk een studiebeurs zoude bijv. de „Curaçaosche Maatschappij" in staat stellen iemand uit te zenden naar Suaza om het hoedenvlechten in de uiterste perfectie te leeren.

Behalve het hoedenvlechten zijn er nog zoovele andere industrieën, die pas aan het opkomen zijn en door een studiebeurs tot hooger ontwikkeling konden gebracht worden. Maar wie weet, welke verrassing de nieuwe Begrooting ons in Maart brengt; wij zullen dat eerst eens afwachten.

Op dit oogenblik kunnen wij dus alleen spreken over een studiebeurs in het belang der cultures van de kolonie Curaçao.

Vooreerst een vraag. Zal de Heer Ecker, de eerste die het genot had van deze studiebeurs nu werkelijk studies gemaakt hebben in het belang der cultures der Kolonie Curaçao?

Zijn algemeene ontwikkeling als landbouwkundige zullen hem ook hier bij de Curaçaosche cultures van dienst zijn, zeker. Maar kan men nu zeggen, dat het doel waarvoor deze studiebeurs beschikbaar gesteld werd, is bereikt? Onzes inziens zal dit doel niet bereikt zijn, alvorens op de algemeene opleiding als landbouwkundige ook nog een bijzondere opleiding is gevolgd in de speciaal tropische cultures, en zoo mogelijk in een land, dat, wat klimaat, regenval etc. betreft, zeer veel overeenkomt met Curaçao. Het eerste contract met het Koloniaal Bestuur ten opzichte dezer studiebeurs is natuurlijk met 1 September a. s. afgeloopen. Wij willen ook geenszins deze quaestie persoonlijk, in verband met den Heer Ecker, maar zuiver objectief, in het belang van het algemeen, bespreken. En nu meenen wij geheel in het bijzonder de aandacht van Bestuur en belanghebbenden te mogen vragen voor de *Kansas State Board of Agriculture.*

De Staat Kansas (V. S.) is in het Oosten bosch- en waterrijk, maar in het Westen arm aan hout, droog, zanderig en hoogst onvruchtbaar. En toch is Kansas een landbouwstaat, waar zeer veel mais verbouwd wordt.

De hoofdzaak van de wetenschappelijke beoefening van den landbouw op Curaçao zal toch wel ten doel moeten hebben, de culture van het volksvoedsel, de mais, te doen toenemen en de oogsten beter te verzekeren tegen rupsen, muggen, en, voor zoover mogelijk, droogte.

Bij gelegenheid hopen wij hier meer breedvoerig op terug te komen. Nog meenen wij er de aandacht op te moeten vestigen, dat niet slechts jongelieden, maar in 't algemeen zij, die studiën in 't belang der cultures van Curaçao wenschen te maken, voor deze studiebeurs in aanmerking kunnen komen.

Muziek.

De Kapel van het Garnizoen bracht Donderdagavond weer eens wat nieuws. Twee eerste uitvoeringen! N°. 5 *La Kraquette*, Marsch van J. Clarice en N°. 6 *Une Equipée du Régent* Fantasie van F. Mourgue.

De lustige, opgewekte marsch, zoowel als de schoon bewerkte Fantasie zijn bepaald een aanwinst voor het reeds rijke repertoire, waarmede wij de militaire Kapel geluk wenschen.

Loodsgelden.

Te middernacht is de nieuwe Verordening voor de Loodsgelden hier in werking getreden, daar zij gisteren in *De Curaçaosche Courant* werd gepubliceerd. Er was haast bij!

Koloniale Raad.

Het Voorloopig Verslag omtrent de Successiebelasting is verschenen.

Over het algemeen waren er geen bedenkingen tegen deze Verordening. Alleen twijfelden sommige leden of het geringe financieele voordeel, dat de Koloniale kas bij het betrekken van de rechte lijn in de belasting hebben zal, wel den last rechtvaardigen kan, die door dit onderdeel der belasting aan zoovele erfgenamen wordt opgelegd.

Men vroeg ook of het niet in strijd is met het beginsel der successiebelasting, onder schenking te begrijpen den afstand tegen verplichting tot het doen verrichten van kerkelijke diensten of plechtigheden.

Uitvoer.

Gisteren werd ook gepubliceerd een opgave van uitgevoerde artikelen van de Kolonie Curaçao gedurende het 3de kwartaal 1907.

Werd uitgevoerd

	ter waarde van
Van Curaçao	f 142,859.
Van Aruba	120,982.50
Van Bonaire	57,438.20½
Van St. Martin (N.G.)	13,035.02
Van St. Eustatius	715.55
Van Saba	2,147.50

Alleen aan strohoeden werd van Curaçao gedurende het 3de kwartaal uitgevoerd ter waarde van f 102,562. Gedurende de eerste negen maanden van het vorig jaar tot een gezamenlijke waarde van f 262,282.

NEDERLAND.

TWEEDE KAMER.

Blijkens het Verslag der Commissie uit de Tweede Kamer voor het Koloniaal Verslag 1906, acht de Commissie het van veel nut om in de volgende Koloniale Verslagen steeds een duidelijk beeld te geven van de maatregelen tot verbetering der oeconomische toestanden, op elk gebied genomen en van de resultaten daardoor bereikt.

Verder werden nog verschillende wenken gegeven betreffende de samenstelling der Verslagen nopens Suriname en Curaçao.

Curaçaosche Mijnwet.

De Memorie van Antwoord in zake de Curaçaosche Mijnwet (strekkende o. a. tot het mogelijk maken van onteigening van mijnen, welke de eigenaar weigerachtig blijft zelf te exploiteeren en in het algemeen tot het ontnemen van vrije beschikking over delfstoffen) wijst er op, dat de wet niet alleen zal strekken tot het doen exploiteeren van de phosphaatmijnen op de plantage Santa Barbara, maar een invloed ten goede zal kunnen uitoefenen op de ontwikkeling der Curaçaosche mijnbouwindustrie in het algemeen.

Hoe de onwillige eigenaar van Santa Barbara er over denkt, is den Minister onverschillig, bij ontkent echter in de Memorie van Toelichting of in de wet zelf iets te hebben gezegd, dat dezen, den heer Godden, kan stijven in zijn houding.

Een uitgebreid onderzoek heeft aangetoond, dat niet te verwachten is. dat bij de uitgifte van den grond in particulier eigendom, beperkende bepalingen zijn gemaakt ten opzichte van de beschikking over de delfstoffen. Immers die uitgifte heeft vermoedelijk reeds plaats gehad ten tijde van de West-Indische Compagnie, alzoo lang voordat men dacht aan het maken van dergelijke bepalingen.

De overgangsbepaling, nl. dat de eigenaar, die vóór Juli 1906 over zijn delfstoffen beschikte, die beschikking wordt gelaten, wordt nog eens verdedigd met een beroep op de billijkheid van de handhaving van het verkregen recht.

Buitenland.

BELGIE.

Op oudejaarsdag is te Brussel overleden de minister-president en minister van Binnenlandsche Zaken De Trooz. Hij was slechts kort ziek. Daags te voren diende Mgr. Mercier, aartsbisschop van Mechelen, hem de laatste H. Sacramenten toe.

Het *Handelsblad v. Antwerpen* schrijft over den overledene:

„Julius de Trooz werd geboren te Leuven, op 21 Februari 1857. Hij trad in het politieke leven in 1883 als provinciaal raadslid voor zijne geboortestad.

In 1889 werd hij door het arrondissement Leuven gekozen tot volksvertegenwoordiger en zag sedert dien onafgebroken zijn mandaat door de kiezers hernieuwen. In 1895, bij de eerste toepassing der evenredige vertegenwoordiging op de samenstelling der gemeenteraden, werd hij te Leuven lid van den raad gekozen en leider der katholieke oppositie. Hij trad in 1899 in het kabinet de Smet de Naeyer als minister van Binnenlandsche Zaken en Openbaar Onderwijs.

Als volksvertegenwoordiger en als minister onderscheidde hij zich als talentvol redenaar: hoewel aanvallend politicus, wist hij steeds, door zijn hoffelijk karakter, te bekoren en menigmaal den tegenstrever te ontwapenen.

Toen op 12 April van dit jaar, ten gevolge der aanneming van het amendement-Beernaert bij de mijnwet, graaf de Smet de Naeyer het ontslag van het kabinet mededeelde, werd mee van de eerste de naam van M. de Trooz uitgesproken als zijn waarschijnlijk opvolger. Na lange onderhandelingen was hij het werkelijk die met de vorming van het thans bestaande kabinet werd belast, hetwelk op 4 Mei in functie trad."

In den *Patriote* lezen wij nog over het plotselinge afsterven van minister De Trooz:

Sedert drie weken hield de Trooz, het hoofd van het kabinet, zijn kamer. Zijn toestand was sedert lang ernstig, wij wisten dit, doch wij hebben er met geen enkel woord melding van gemaakt, wijl De Trooz, ofschoon ten doode opgeschreven, nog steeds de bladen las.

Maandagavond verergerde zeer schielijk de toestand van den minister. Z. Em. kardinaal Mercier kwam onmiddellijk te Brussel en diende zelf hem de Sacramenten der stervenden toe.

Dinsdagochtend om 11 uur bad kardinaal Mercier de gebeden der stervenden. Z. Em. bleef voortdurend aan het bed van den zieke tot des avonds halfacht toe, toen hij den geest gaf. Sedert halfzes was de stervende bewusteloos en kwam niet meer bij kennis.

De *Patriote* zegt: „Wij beweenen De Trooz als particulier, die steeds goed was en verlangend goed te doen. Wij beweenen den politieken man die, ondanks groote meeningsverschillen over eenige vrije kwesties, ons innig sympathiek was."

De president der Belgische Kamer Schollaert is benoemd tot Minister van Binnenlandsche Zaken, ter vervanging van wijlen Minister De Trooz.

FRANKRIJK.

De minister van Justitie Guyot Dessaigne is eveneens op oudejaarsdag in een der zalen van den Senaat plotseling doodgebleven. Hij was door een beroerte getroffen.

De voorzitter van den Senaat deelde het plotselinge overlijden van dezen minister, dat herinnert aan den plotselingen dood van den katholieken afgevaardigde Ballmann in onze Tweede Kamer, mee en de Senaat hief ten teeken van rouw voor een kwartier de zitting op.

Jean Francois Edmond Guyot Dessaigne werd geboren te Brioude, den 26en December 1833. Na met goed gevolg in de rechten te hebben gestudeerd, aanvaardde hij in 1863 een betrekking bij de rechterlijke macht.

In 1885 werd hij Kamerlid voor het district Clermont Ferrand; en hij zag zich herkozen in 1889, 1893, 1902 en 1906.

In 1889 heeft hij enkele weken de portefeuille van justitie en openbare werken beheerd. Zijn tweede ministerieel leven was van langer duur. Guyot Dessaigne, die den 1en November 1905 in het Kabinet-Bourgeois de portefeuile van openbare werken had aanvaard, hield het ditmaal niet een paar weken, maar volle zes maanden uit als minister.

Zijn derde ministerschap, dat op zoo tragische wijze is afgesneden, duurde veertien maanden. Hij was den 25en October 1906 als minister van Justitie opgetreden. Als lid van verschillende commissies heeft Guyot Dessaigne belangrijken invloed uitgeoefend. Zoo was hij eenigen tijd voorzitter van de Kamer-commissie voor de legerzaken en van de commissie voor de openbare werken.

In den Franschen Ministerraad onder voorzitterschap van president Fallières heeft de laatste een besluit geteekend waarbij tot minister van Justitie en Eeredienst Briand, tot Minister van Onderwijs en Schoone Kunsten Doumergue en tot Minister van Handel Jean Gruppi, afgevaardigde van Haute Garonne, worden benoemd.

Advertentien.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1908.	Carcas.	Zulia	Philad.	Mareb.	Carcas.	Zuli[a]
Vertrekt van NEW-YORK	Jan. 4	Jan. 11	Jan. 18	Jan. 25	Feb. 1	Feb.
Komt aan te SAN JUAN	9		23		6	
Vertrekt van „	10		24		7	
Doet CURAÇAO aan	12		26		9	
Komt aan te LA GUAIRA	13	18	27	Feb. 1	10	
Vertrekt van „	15	20	29	3	12	
Komt aan te PTO. CABELLO	16		30		13	
Vertrekt van „	17		31		14	
Komt aan te CURAÇAO	18	21	Feb. 1	4	15	1
Vertrekt van „	19	27	2	10	16	2
Doet LA GUAIRA aan	20		3		17	
„ PONCE „		29		1		2
„ SAN JUAN „	22		5		19	
Komt aan te NEW-YORK	27	Feb 4	10	7	24	Mrt.

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Zulia	Merida	Mareb	Merida	Zulia
Vertrekt van CURAÇAO	Jan. 13	Jan. 21	Jan. 27	Feb. 4	Feb 10	Fe. 1
Komt aan te MARACAIBO	14	22	28	5	11	1
Vertrekt van „	17	25	21	8	14	2
Komt aan te CURAÇAO	18	26	Feb. 1	9	15	2

Ingezonden Mededeelingen.

"Cuidado con las Medicinas Perniciosas"

Los médicos condenan unánimemente el uso de las emulsiones que contienen Creosota ó Guayacol. Es bien sabido que estas sustancias cuando se toman mezcladas con el Aceite de Higado de Bacalao irritan el estómago y los reñones, entorpecen la buena nutrición y por las frecuentes evacuaciones que causan, producen el rápido aniquilamiento de los enfermos.

El Dr. Parsons, un distinguido especialista de la Ciudad de México, dice á este respecto: "Refiriéndome al valor germicida de la Creosota, cuando se le administra á enfermos tuberculosos, incorporada á preparaciones de Aceite de Higado de Bacalao, declaro: que los experimentos químicos y la observación cuidadosa de un gran número de casos, han demostrado que cualquiera que sean los resultados benéficos que los enfermos puedan recibir del uso de la Creosota y otras sustancias irritantes, estos resultados los nulifican los efectos perniciosos que ejercen tales drogas en el estómago.

Es un hecho bien conocido que la asimilación fácil y completa de los alimentos es de la mayor importancia en el tratamiento de las enfermedades que se caracterizan por de-nutrición y de las cuales es tipo la Tuberculosis. Se sabe tambien que el Aceite de Higado de Bacalao, perfectamente emulsionado, es uno de los mejores reconstituyentes. Por eso es que los más distinguidos especialistas prescriben hoy las emulsiones de Aceite de Higado de Bacalao que no contienen Creosota ú otras sustancias irritantes, que ocasionan el desórden de las funciones digestivas.

De las diferentes preparaciones de Aceite de Higado de Bacalao, yo prefiero la Emulsión de Scott que fabrican los Sres. Scott & Bowne de Nueva York."

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO